

Tolkningsmall till risk- och resursbedömning

Tolkningsmallen är kompletterande dokument till den av kommunfullmäktige (KF) antagna taxan för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Huvudsyftet med tolkningsmallen är att risk- och resursbedömningarna ska bli så enhetliga som möjligt. Ett annat syfte är att bedömningarna ska kunna anpassas till den tekniska utvecklingen, förändringar i lagstiftningen och/eller ändrade politiska prioriteringar.

Detta dokument kommer, vara ett levande dokument som måste uppdateras vartefter nya frågeställningar om tolkningar kommer upp. Detta dokument – och alla ändringar i dokumentet – ska fastställas av samhällsbyggnadsnämnden (SBN), eftersom alla tolkningar måste ses som principbeslut.

Ändringar i riskklassning och resursbedömning för varje enskilt företag uppdateras löpande och får genomslag vid nästkommande debitering.

Om en verksamhets omfattning eller art ger ökat eller minskat tillsynsbehov bör avgiften höjas respektive sänkas.

Avgiftsklassning

Hälsoskydd

Fritidshem och förskoleklasser

Fritidshem och förskoleklasser i direkt anslutning till skolan ingår i skolans årsavgift. Undantag när verksamheten är lokaliserad utanför skolområdet.

Lokaler för vård

Lokaler för vård har enligt taxan avgiftsklass 5 vilket motsvarar 8 timmar per år i tillsynstid exklusive eventuella tilläggsponing.

För boende med inslag av vård är riskerna och den beräknade tillsynstiden lägre, avgiften reduceras till 2 timmar per år och tillsynsfrekvensen planeras till vart tredje år.

Resurscenter

Exempel på resurscenter är "daglig verksamhet" inom omsorgsnämndens verksamhetsområde. Avgiftsklassningen för resurscentra är 4 vilket motsvarar 6 tillsynstimmar per år. Tillsynstiden reduceras till 2 timmar per år och tillsynsfrekvensen planeras till vart tredje år.

Flerbostadshus

I taxan finns två avgiftsklasser gällande flerbostadshus. Avgiftsklass 2 avser flerbostadshus 11-50 lägenheter, avgiftsklass 3 avser flerbostadshus med fler än 50 lägenheter. En fastighetsägare får en avgift baserat på det totala innehavet av lägenheter, oavsett om lägenheterna är fördelade på flera byggnader.

Idrottsanläggningar

Avgiftsklassen för idrottsanläggningar är 4 vilket motsvarar 6 timmar per år och avser anläggningar med inomhusverksamhet. För övriga idrottsplatser med omklädningsrum reduceras avgiften till 2 tillsynstimmar per år. Gymnastiksalar i anslutning till skolorna omfattas av skolans avgift och ger där en extra poäng.

Riskbedömning

Faktor och bedömningsgrund	Kolumnförflyttning
1. Markförhållanden, lokalisering m.m.	
Historisk förorening i mark eller byggnad	1
Närhet till bostäder, skola, förskola, sjukhus, vårdlokaler, sjö, vattendrag eller dagvatten som leder direkt till vattendrag, inom vattenskyddsområde eller påverkar Natura 2000-område.	1
Påverkar miljökvalitetsnorm	1
2. Ämnen och beredningar	
Särskilt farliga kemikalier, utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen	1
3. Tilläggs-poäng	
Verksamheten omfattas av specialbestämmelser	1
Särskilt transportintensiv verksamhet eller använder ej förnybar energi	1
Ytterligare delar i en hälsoskyddsverksamhet som medför ökade risker eller ökat tillsynsbehov	1-6

1. Markförhållanden, lokalisering m.m.1a) Historisk förorening

I korthet gäller att följande kriterier ska vara uppfyllda för att poäng ska ges:

1. Samhällsbyggnadsnämnden ska vara tillsynsmyndighet.
2. Verksamhet med misstänkt eller känd historisk förorening.
3. Om föroreningen är känd ska verksamhetsutövaren ha ett ansvar för sanering.
4. Poäng ges tills tillräckliga åtgärder är vidtagna.

Förtydliganden av punkterna 1-4 ovan:

1. Samhällsbyggnadsnämnden ska vara tillsynsmyndighet

Innan poäng ges måste det vara klart att kommunen är rätt tillsynsmyndighet och därmed har rätt att driva frågan vidare.

2. Verksamhet med misstänkt eller känd historisk förorening

Verksamhet med misstänkt eller känd historisk förorening i mark eller byggnad får en kolumnförflyttning. Att även en misstänkt historisk förorening får poäng grundar sig på att den i alla fall genererar extra tillsynstid. I många fall finns misstankar om förorenad mark som ännu inte har bekräftats med någon undersökning.

Alla objekt i MIFO-databasen med riskklass 1 (Mycket stor risk), 2 (Stor risk) och 3 (Måttlig risk) ges alltid poäng (MIFO = Metodik för Inventering av Förorenade Områden). Poäng ges normalt inte för objekt i riskklass 4 (Liten risk).

Poäng kan också ges för sådana objekt där man på annat sätt misstänker att det kan vara förorenat trots att fastigheten inte finns med i MIFO-databasen.

För hälsoskyddsobjekt kan följande ge poäng:

- Kvicksilver (tandläkare)
- Konstaterad eller ej undersökt radon

Följande ger ej poäng:

- PCB – hanteras genom separat handläggning
- Asbest i ventilationstrummor

Vid en misstänkt förorening får verksamhetsutövaren poäng oavsett från vilken verksamhetsutövare eller bransch som den misstänkta föroreningen kommer ifrån.

Verksamhetsutövare som inte är fastighetsägare till den fastighet där de bedriver verksamheten, det vill säga hyresgäst, får inte poäng. Det gäller under förutsättning att verksamhetsutövaren inte har orsakat föroreningen.

3. Vid en konstaterad förorening ska verksamhetsutövaren ha ett ansvar för saneringen

Om en förorening har övergått från en misstänkt till en konstaterad förorening gäller regelverket i 10 kapitlet i miljöbalken. För att en verksamhet även fortsättningsvis efter konstaterad förorening, ska få poäng, gäller att verksamhetsutövaren har ett ansvar för att saneringen, antingen som förorenare och fastighetsägare. Kolumnförflyttning görs oavsett om verksamhetsutövaren har fullt eller delat ansvar.

4. Poäng ges tills tillräckliga åtgärder är vidtagna

Kolumnförflyttning kvarstår fram till dess att samhällsbyggnadsnämnden gör bedömningen att ytterligare utredningar, undersökningar eller åtgärder inte är nödvändiga. Även om SBN har gjort bedömningen att ytterligare undersökningar och åtgärder inte är nödvändiga kan poäng ges igen om nya uppgifter framkommer, t ex om man upptäcker föroreningar som inte tidigare varit kända.

1b) Närhet till bostäder, skola, förskola, sjukhus, vårdlokaler, sjö, vattendrag eller dagvatten som leder direkt till vattendrag, inom vattenskyddsområde eller påverkar Natura 2000-område

I korthet gäller att följande kriterier ska vara uppfyllda för att poäng ska ges:

1b-1 Närhet till bostäder, skola, förskola, sjukhus, boende med inslag av vård

För denna punkt är avståndet avgörande för om kolumnförflyttning sker/poäng ges. En dålig lokalisering av en verksamhet ökar generellt alltid tillsynsbehovet vid en verksamhet. Avståndet, för att poäng ska ges, för olika typer av verksamheter redovisas i tabell 1. Verksamhetens omfattning eller typ kan ha betydelse för risken av störningar och därför kan undantag göras från tabell 1. Poäng ges ej till spåranläggning eller vägnät, detta ingår i grundklassningen.

Underlag för skyddsavstånden är Boverkets Allmänna råd 1995:5 "Bättre plats för arbete". Samma lista används även för hälsoskyddsobjekten. Avstånden räknas från närmaste störningskälla (bullerkälla, utsläppspunkt, gödsellagring, trucktrafik, lastbilstrafik etc.) till skyddsobjekts fastighetsgräns. Undantag kan göras för stora fastigheter där skyddsavståndet i stället räknas till bostadshus och trädgård.

Tabell 1:

Verksamhet	Avstånd
<p>Lätt industri</p> <p>Omfattar verksamheter som, genom utomhusaktiviteter, transporter och utsläpp, ger små risker för miljö, hälsa och säkerhet men ändå bör placeras i särskilda kvarter. Ett sådant verksamhetskvarter kan normalt ligga intill ett bostadsområde med ett minsta skyddsavstånd på 50 meter.</p> <p>Koder:</p> <p>Förbränning (40.6001)</p> <p>Fordonsservice (50.2004, 50.2002)</p> <p>Förbrukning av organiska lösningsmedel (39.3001)</p> <p>Gummi och plastvaror (25.50-3)</p> <p>Stål och metall (27.6001)</p>	50 m
<p>Småindustri</p> <p>Omfattar verksamheter som, genom utomhusaktiviteter, transporter och utsläpp, ger vissa risker för miljö, hälsa och säkerhet och bör placeras i särskilda kvarter.</p> <p>Koder:</p> <p>Trävaror (20.40 pelletering)</p> <p>Förbrukning av organiska lösningsmedel (39.30 billackering, 39.5001-3)</p> <p>Metallbearbetning (34.80, 34.8001)</p> <p>Fordonsservice (50.10, 50.20, 50.2003 tunga fordon)</p> <p>Förbränning (40.60-3)</p> <p>Kemiska produkter (24.120)</p> <p>Livsmedelstillverkning (15.310)</p>	100 m

<p>Ytbehandling av metall eller plast m.m. (28.7002) Rening av avloppsvatten (90.2001, 90.2002) Päls, skinn och läder (18.3001) Avfall (90.60) Jordbruk 10-29 de (1.2002) Jordbruk 30-100 de (1.2001)</p>	
<p>Industri</p> <p>Omfattar egentliga industriområden med egen trafikförsörjning och oftast egen infrastruktur. Oftast är trafikbuller dimensionerande. Här kan förekomma en del störningar som till exempel utsläpp, lukt eller buller.</p> <p>Koder:</p> <p>Trävaror (20.30) Avfall (90.50, 90.40, 90.80, 90.120) Förbrukning av organiska lösningsmedel (39.20, 39.50, 39.30) Pappersvaror (21.5002) Glas, glasvaror (26.30) Metallbearbetning (34.70) Förbränning (40.60-1, 40.60-2) Berg, naturgrus, torv, och andra jordarter (10.50) Cement, betong, kalk, krita och gips (26.110) Ytbehandling av metall eller plast m.m. (28.70) Rening av avloppsvatten (90.20-1, 90.20-2) Infrastruktur (64.2001, 64.2002) Jordbruk 101-200 de (1.20-2) Jordbruk 201 - 400 de (1.20-1)</p>	<p>200 m</p>
<p>Större industri</p> <p>Omfattar industriområden med krav på större skyddsavstånd, ofta på grund av betydande risker för lukt, stoft eller processbuller. Sådana verksamheter bör placeras i områden med direkt anslutning till större trafikleder.</p> <p>Koder:</p> <p>Trävaror (20.20, 20.40 flisning) Glas, glasvaror (26.20) Förbränning (40.50) Berg, naturgrus, torv, och andra jordarter (10.20) Skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar m.m. (92.20, 92.30) Rening av avloppsvatten (90.10) Avfall (90.110) Vindkraft (40.90, 40.95) Jordbruk > 400 de (1.10, 1.11)</p>	<p>500 m</p>

1b-2) Närhet till sjö, vattendrag eller dagvatten som leder direkt till vattendrag

Poäng ges för:

- Verksamheter med utsläpp i vattendrag eller sjö, t ex processvatten (ofta efter intern reningsanläggning). För jordbruken räknas avståndet från gödsellagringen till på Vattenkartan markerat vattendrag eller sjö.
- Kommunala avloppsreningsverk.
- Verksamhet med utsläpp av processavloppsvatten till kommunens spillvatten-nät.
- Verksamheter med dagvatten kopplat till ett ledningssystem som mynnar direkt i vattendrag eller sjö, om verksamheten hanterar kemikalier, produkter eller ämnen som innebär miljörisiker.

1b-3) inom vattenskyddsområde

I de fall en verksamhet är placerad inom eller i direkt anslutning till ett vattenskyddsområde och den bedöms kunna utgöra en risk för vattenresursen, ges poäng.

1b-4) påverkar Natura 2000-område

Om en verksamhet på negativt sätt riskerar att påverka ett Natura 2000-område, ges poäng. Vid bedömning av risken för påverkan är respektive Natura 2000-områdes bevarandeplan avgörande.

1c) Påverkar miljökvalitetsnorm

1c-1) Luft

Om en verksamhet påverkar någon eller några av miljökvalitetsnormerna ges poäng. Poäng ges till alla verksamheter i Nybro centralort med någon typ av lagstiftade eller beslutade riktvärden för stoft. Poäng ges även till det statliga och kommunala vägnätet.

1c-2) Vatten

Miljökvalitetsnormerna för vatten är beslutade av Länsstyrelsen i Kalmar län, 08 FS 2009:81. Avvaktar med att ge poäng tills mer vägledning finns.

2. Ämnen och beredningar

2a) Särskilt farliga kemikalier, utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.

Poäng ges om särskilt farliga kemikalier, utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen används. Drivmedel undantas tills vidare. Poäng ges inte om det bedöms som uppenbart oskäligt, till exempel vid mycket små mängder.

Definitioner:

Särskilt farliga kemikalier – definieras i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer, kapitel 4.

Utfasningsämnen – ämnen som har så allvarliga egenskaper att de inte bör förekomma inom en verksamhet oavsett hur de används. Ett utfasningsämne har någon av de egenskaper som finns i tabell 2 nedan.

Prioriterade riskminskningsämnen – ämnen som har egenskaper som bör ges särskild uppmärksamhet. När det gäller prioriterade riskminskningsämnen måste dessa alltid bedömas i den aktuella användningen och utifrån den risk som då kan uppkomma. Ett prioriterat riskminskningsämne har någon av de egenskaper som finns i tabell 3 nedan.

Tabell 2. Kriterier för utfasningsämnen

UTFASNINGSÄMNINGEN	
Egenskap	Klassificering eller annan data för att fastställa egenskapen
Cancerframkallande (kategori 1 och 2)	R45 Kan ge cancer R49 Kan ge cancer vid inandning
Mutagent (kategori 1 och 2)	R46 Kan ge ärftliga genetiska skador
Reproduktionstoxiskt (kategori 1 och 2)	R60 Kan ge nedsatt fortplantningsförmåga R61 Kan ge fosterskador
Hormonstörande	(se kriterierna)
Särskilt farliga metaller (Cd, Hg, Pb)	(se kriterierna)
PBT /vPvB – Persistenta, Bioackumulerande, Toxiska / mycket Persistenta, mycket bioackumulerande	(se kriterierna)
Ozonstörande ämnen	R 59 Farligt för ozonskiktet

Tabell 3: Kriterier för prioriterade riskminskningsämnen

PRIORITERADE RISKMINSKNINGSSÄMMEN	
Egenskap	Klassificering eller annan data för att fastställa egenskapen
Mycket hög akut giftighet	R26 Mycket giftigt vid inandning R27 Mycket giftigt vid hudkontakt R28 Mycket giftigt vid förtäring R39/26 Mycket giftigt: risk för mycket allvarliga bestående hälsoskador vid inandning R39/27 Mycket giftigt: risk för mycket allvarliga bestående hälsoskador vid hudkontakt R39/28 Mycket giftigt: risk för mycket allvarliga bestående hälsoskador vid förtäring
Allergiframkallande	R42 Kan ge allergi vid inandning R43 Kan ge allergi vid hudkontakt
Hög kronisk giftighet	R48/23 Giftigt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning R48/24 Giftigt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom hudkontakt R48/25 Giftigt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom förtäring
Mutagent (kategori 3)	R68 Möjlig risk för bestående hälsoskador
Miljöfarligt, långtidseffekter	R 50/53 Mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön R53 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
Potentiella PBT / vPvB	(se kriterierna)

3. Tilläggspoäng

3a) Verksamheten omfattas av specialbestämmelser

I den grundläggande bedömningen enligt taxebilaga 2, ingår i de flesta fall de branschspecifika bedömningarna av risker och resursbehov. I några fall kan dock en bransch eller verksamhet ha så omfattande krav på hantering av sina risker, att dessa har uttryckts i form av särskilda förordningar eller föreskrifter.

Verksamheter som berörs av sådana specialbestämmelser får poäng. Till dessa bestämmelser räknas

1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet Integrated Pollution Prevention and Control)
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser och Förordning (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen. Endast rapporteringskyldiga verksamheter, dvs. med >10 kg fluorerade växthusgaser ges poäng.

3. NFS 2001:11 Naturvårdsverkets föreskrifter om begränsning av utsläpp av organiska lösningsmedel
4. Rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (nitratdirektivet)
5. Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. (Sevesolagen)

I många fall omfattar faktorn inte hela branscher utan är förhållanden som reglerar en viss företeelse, prövning, villkor m.m. som ger effekter för en eller flera verksamheter.

3b) Särskilt transportintensiv verksamhet eller använder ej förnybar energi

3b1) Särskilt transportintensiv verksamhet

Poäng ges transportintensiva verksamheter, d.v.s. de som har mer än 50 transportrörelser till och från anläggningen i genomsnitt per dygn som verksamheten bedrivs. Egna eller andras fordon, undantaget personbilar, för verksamhetens behov avses. En transportrörelse innebär att ett fordon kör både in och ut från den aktuella verksamheten.

Punkten omfattar alla typer av verksamheter, till exempel trafik av fordon till och från verkstäder, trafikövningsplatser, lagerverksamheter, kombiterminaler, åkerier, återvinningscentraler, täkter, industrier med flera.

Trafik av fordon, till och från bensinstationer eller fordonstvättanläggningar undantas. Vägar och järnvägar omfattas inte - ingår i avgiftsklassningen.

3b2) Använder ej förnybar energi

Poäng erhålls när en verksamhet utnyttjar ej förnybara energikällor. En bedömning av verksamhetens möjligheter att påverka sitt eget val av energi görs. Finns ingen möjlighet för verksamheten att påverka ska poäng inte ges. Fjärrvärmeproduktion baserad på avfallsbränsle räknas i detta sammanhang som förnybar energi.

Poäng ges inte om alternativ saknas. För närvarande ges ingen poäng för drivmedel i miljöbilar (trafikverkets definition), arbetsmaskiner (truckar, traktorer etc.) eller motorredskap som t ex motorsågar.

Beträffande försörjning med elenergi ges poäng så snart verksamheten i något avseende använder energi från ej förnybara källor. Kärnkraftsel räknas ej som förnybar energikälla.

3c) Ytterligare delar i en hälsoskyddsverksamhet som medför ökade risker eller ökat tillsynsbehov

Principen för poängsättning

Principen för poängsättning är att större risker ger ett större tillsynsbehov, men även andra omständigheter som innebär mer tillsyn och administrativt arbete för myndigheten ska medföra flera poäng för verksamheten. Inom en och samma verksamhet erhålls tilläggs-poäng om någon eller några av nedanstående delar finns med. 1 poäng för varje verksamhetsdel.

Allmänt om hälsoskyddsobjektens risker

Anmälningsskyddade verksamheter

I gruppen anmälningsskyddade ingår i första hand de verksamheter där risk finns för spridning av sjukdom genom blodsmitta eller annat. Hit räknas de verksamheter där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Tatuering, piercing, akupunktur, öronhåltagning, ryknutsättning och medicinsk fotvård är exempel på verksamheter där huden penetreras på klienten och blödning kan uppstå vid behandling. Här är kravet steril hantering.

Även andra verksamheter är anmälningsskyddade. Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor samt förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, särskola, specialskola, sameskola, fristående skola, riksinternatskola eller resurscenter hör alla hit. Risken är faktorer som påverkar hälsan i stort. Det kan t.ex. förekomma bullerproblem, ventilationsproblem, fuktskador och allergirisker vilka kan ge framtida hälsoproblem som i många fall kan vara kopplade till bristfälliga lokaler och bristande egenkontroll. Andra exempel är mag- och i vissa fall hudsjukdomar, men även andra typer av nedsättning av hälsan, vilka i många fall kan gå över när exponeringen upphör, t.ex. bullerstörningar som påverkar sömn och inlärning. Bedömningarna kring dessa faktorer är de som i stor utsträckning utgör den stora tidsåtgången vid tillsynen.

Övriga verksamheter

Idrottsanläggningar, solarier (ur strålskyddssynpunkter), lokaler för vård och annat omhändertagande, campingplatser, utbildningslokaler (ej skolor som är anmälningsskyddade), samlingslokaler, massage, sjukgymnastik, tillfälligt boende, flerbostadshus o.s.v.

Pedikyr, rakning, frisering, hudvård och nagelvård är exempel på verksamheter där blödning kan uppstå vid behandling och därför kräver höggradigt rent. Även sminkning tillhör denna kategori.

Tabell 4: Tabell över de ytterligare delar i en hälsoskyddsverksamhet som medför ökade risker eller ökat tillsynsbehov utöver övriga bedömningsfaktorer

Verksamhetsdel eller liknande	Kriterier	Poäng
Alla typer av skolor och undervisningslokaler	Skola, undervisningslokal > 400 elever <i>Gäller ej gymnasieskola, har högre avgiftsklassning (5) p.g.a. stort antal elever.</i>	1
Alla typer av skolor och undervisningslokaler	Kemi- eller fysiksal	1
Alla typer av skolor och undervisningslokaler	Slöjdsal	1
Alla typer av skolor och undervisningslokaler	Gymnastiksal	1
Alla typer av skolor och undervisningslokaler	Kvällsuthyrning <i>Denna punkt gäller endast om det är verksamhetsutövaren som styr över kvällsuthyrningen.</i>	1
Alla typer av skolor och undervisningslokaler, förskolor samt vård/boende i omsorg	Nära bulleralstrande kommunikationsanläggning (väg/järnväg/flygplats), industri eller liknande <i>Se punkt 1b-1. Gäller även flerbostadshus.</i>	1
Alla typer av verksamheter	Enskilt vatten ¹	1
Alla typer av verksamheter	Bassäng, bubbelpool, floating, spa o. dyl.	1
Alla typer av verksamheter	Högtempererad bassäng	1
Alla typer av verksamheter	Äventyrsbad	1
Alla typer av verksamheter	Babysim	1
Alla typer av verksamheter	Uteservering ²	1
Alla typer av verksamheter	Solarium som extra verksamhet i annan lokal	1
Camping, stugbyar, strandbad o.dyl.	Användning av torrtoalett	1
Camping samt stugbyar	> 50 campingenheter eller stugor/lägenheter	1
Förskola/fritids	Förskola/fritids > 5 avdelningar	1
Förskola/fritids	Förskola/fritids som extra verksamhet i annan lokal	1
Hotell etc.	Hotell etc. > 50 bäddar	1
Idrottsanläggning	Idrottsanläggning > 3 salar	1

¹ Endast om livsmedelslagstiftningen inte är tillämplig.

² Används i de fall där uteserveringen direkt kan knytas till annan hälsoskyddsverksamhet – hotell, musik-tillställning m.m. – och då utgör risk för störningar för närboende genom buller, röklukt m.m.

Verksamhetsdel eller liknande	Kriterier	Poäng
Musikställningar, konserter, gym, biografsalonger o. dyl.	Hög musik <i>Gäller musik med ljudnivå över 60 dBA.</i>	1
Samlingslokal	Samlingslokal > 200 personer	1
Solarium	Solarium > 5 bäddar	1
Solarium	Obemannat	1
Strandbad	EU-bad	1
Strandbad	Närhet till utsläpp av avloppsvatten <i>Avloppsvatten = spillvatten och dagvatten. "Närhet" definieras som ett strandbad där problem med avloppsvatten (inkl dagvatten) är känt.</i>	1
Vård/boende i omsorg	Blöjbyten	1
Vård/boende i omsorg	Vård/boende i omsorg > 20 boende	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	> 4 utövare av hygienisk verksamhet	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Verksamhet som bedrivs i bostad eller utnyttjar vatten, WC o.s.v. i bostad	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Nagelvård, nagelskulptering	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Silikoninjicering	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Diatermi	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Försäljning av hygieniska och kosmetiska produkter	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Användning av kemikalier som kan tas upp genom inandning eller hudkontakt	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Återanvändning av stickande och skärande verktyg	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	Yrkesmässig hygienisk verksamhet som extra verksamhet	1 per del
Flerbostadshus	Mer än 250 lägenheter eller lägenhetsinnehav fördelade på flera orter	1

4.3 Resursbedömning

Resursbedömningen bygger på nedanstående checklista, som inspektören fyller i efter genomförd inspektion. Beroende på utfallet av inspektionen erhålls ett antal poäng som varierar från -1 till 6. Poängen ger underlag för beräkning av den tid som myndigheten i första hand beräknas behöva lägga ner på återbesök, informationsinhämtning o.s.v. med anledning av inspektionsunderlaget.

Checklista för resursbedömningssystemet

Frågor med alternativa svar	Poäng
1. Har verksamheten rutiner för egenkontroll?	
a) Ja	0
b) Nej	2
2. Om svaret är "Ja" på fråga 1. Följs rutinerna?	
a) Ja, i allt väsentligt	0
b) Nej	1
3. Erfarenheter sedan senaste tillsynsbesöket	
a) Ändamålsenliga åtgärder har vidtagits mot tidigare avvikelser	0
b) Ändamålsenliga åtgärder har inte vidtagits mot tidigare avvikelser	2
4. Värdering av aktuell inspektion	
a) Inga allvarliga brister	0
b) En eller flera allvarliga brister som upptäcks vid inspektionen och som motiverar återbesök av myndigheten	2
5. Har verksamheten en dokumenterad miljönriktad energi- och/eller transportstrategi som man följer?	
Ja	- 1

Kriterier för bedömning av en verksamhet med hjälp av resursbedömningssystemet

Fråga 1. Har verksamheten rutiner för egenkontroll?

För att kunna svara "Ja" på frågan ska följande kriterier uppfyllas (endast ett fåtal mindre brister kan accepteras):

Tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter:

- Ska ha skriftliga rutiner för egenkontrollen som uppfyller kraven i förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll, samt beaktar hänsynsreglerna i 2 kap. MB.
  - Rutinerna ska innefatta alla väsentliga punkter för verksamheten. Som stöd ska myndigheten kunna ge råd om vilka punkter det normalt bedöms vara för den sortens verksamhet.
  - Rutinerna ska innehålla relevant kontroll och beskrivning av hur man mäter, kontrollerar, följer upp och åtgärdar vid behov.
  - Rutinerna bör innehålla acceptanskriterier, ansvarig, kontrollfrekvens och korrigerande åtgärder

Övriga verksamheter:

- Ska ha en egenkontroll eller rutiner som beaktar hänsynsreglerna i 2 kap. MB. Det är inte nödvändigt att dessa är skriftliga, utan här är det tillräckligt att verksamhetsutövaren kan redovisa för hur man kontrollerar, följer upp och åtgärdar vid behov.
  - Egenkontrollen eller rutinerna bör innefatta alla väsentliga punkter för verksamheten. Som stöd ska myndigheten kunna ge råd om vilka punkter det normalt bedöms vara för den aktuella verksamheten.

Fråga 2. Om svaret är "Ja" på fråga 1. Följs rutinerna?

För att kunna svara "Ja" på frågan ska följande kriterier uppfyllas (endast ett fåtal mindre brister kan accepteras):

- Ska ha gjort de kontroller och i den omfattning som finns angivna i rutinerna.
- Resultaten av kontrollerna ska vara dokumenterade i enlighet med rutinerna.
- Åtgärder ska ha vidtagits enligt rutinerna, för att korrigera upptäckta brister.
- Allvarliga brister ska även ha rapporterats till tillsynsmyndigheten.

Fråga 3. Erfarenheter sedan senaste tillsynsbesöket

För att få poäng:

Verksamheten har inte följt myndighetens krav på åtgärder.

(Åtgärd = brist som kräver uppföljning från tillsynsmyndigheten, antingen tidsatt – t ex via föreläggande – eller uppföljning vid nästa tillsynsbesök). Kravet på åtgärder kan ha föranletts exempelvis av tillsynsbesök, miljörapport eller klagomål. Begär verksamheten anstånd i god tid, med rimliga skäl, innebär beviljat anstånd att kravet uppfyllts ifall åtgärden genomförts till den nya tidpunkten.

Fråga 4. Värdering av aktuell inspektion

Vad man ser direkt vid ett besök måste vägas in i totalbedömningen av en verksamhet. En verksamhet med många brister kommer att kräva mera tid för myndigheten under en längre tid. Genom att värdera resultatet av inspektionen, kan en bedömning och uppskattning göras huruvida en utökad tillsynstid är motiverad eller inte.

Viss tolerans finns för avvikelser. Detta för att de bedömda faktorerna spänner över ett brett fält och i vissa fall kan vara svåra för verksamhetsutövaren att ha grepp om. Så kan t.ex. vara fallet då det finns brister i en fastighet (ventilation, avfallshantering o.s.v.) och verksamhetsutövaren inte själv äger fastigheten. Det är dock en rådighetsfråga som definieras i avtalet mellan fastighetsägaren och verksamhetsutövaren. Under alla omständigheter är det verksamhetsutövarens uppgift att vara uppmärksam på eventuella brister i anläggningar som påverkar den egna verksamheten. De bör alltså tas med i

egenkontrollen vilka kontroller som ska genomföras och vilka åtgärder som ska vidtas om problem uppstår.

Inspektören måste ta ställning till hur allvarliga bristerna är och om det krävs återbesök för att kontrollera om de har åtgärdats. Som hjälp för bedömningen av hälsoskyddsobjekt kan man använda hälsoskyddschecklistornas hjälpreda, där brister finns klassade som avvikelser eller allvarliga avvikelser. Även om checklistorna inte används vid tillsynen kan hjälpredan användas som stöd vid de olika bedömningarna.

Poäng ges om myndigheten anser att återbesök krävs för att kontrollera upptäckt brist. En avvikelse från villkor i tillstånd eller om man ej följt föreläggande om försiktighetsmått eller begränsning (anmälningsärenden) ska alltid ses som allvarlig brist – oavsett om det krävs återbesök eller ej. Avvikelse från villkor ger poäng även om det konstateras i en miljörapport.

Fråga 5. Har verksamheten en dokumenterad miljöinriktad energi- och/eller transportstrategi som man följer?

Hur hanteras energi och transportfrågorna? Finns energiplan/transportplan eller annat sätt att beskriva detta? De dominerande förnybara energislagen i Sverige är bioenergi och vattenkraft, men hit räknas också vindkraft, solenergi och geotermisk energi, det vill säga energi i form av värme som finns lagrad i berggrunden.

Om man följer företagets miljöinriktade energi-, klimat- eller transportstrategi får verksamheten räkna bort 1 poäng från den sammanlagda poängsumman från erfarenhetsbedömningen.

Resursbedömningens påverkan på tillsynstid och avgifter

Poängen för de olika frågorna summeras efter genomförd inspektion. I resursbedömningen kan man få sammanlagt högst 6 poäng. Eftersom det i fråga 5 ges möjlighet till avdrag, kan en mycket välskött verksamhet som lägst erhålla -1 poäng. Minuspoäng innebär lägre tillsynstid och sänkt avgift. Det finns alltså en inbyggd "morot" i resursbedömningen som ska stimulera företagaren att sträva efter ständiga förbättringar.

Poäng	Resultat
-1	Om företaget uppnått -1 poäng vid <u>ordinarie</u> tillsynsbesök flyttas företaget ett kolumnsteg till vänster i riskbedömningstabellen. Två på varandra påföljande <u>ordinarie</u> tillsynsbesök med -1 poäng ger ytterligare ett kolumnstegs förflyttning till vänster. Företaget förlorar dock ett "premierat" kolumnsteg så snart som det vid någon av de påföljande inspektionerna erhåller 2 – 6 poäng.
0, 1	Ingen omedelbar påverkan på tillsynstid eller avgift.
2 - 3	Verksamhetsutövaren får en varning i inspektionsrapporten om att extra tillsynstid kan påföras om bristerna inte har åtgärdats inom meddelad tid.
4	Avgift för fyra timmars extra tillsynstid faktureras omedelbart.
5	Avgift för åtta timmars extra tillsynstid faktureras omedelbart.
6	Avgift för tolv timmars extra tillsynstid faktureras omedelbart.

Om myndigheten lägger ned mer tid än som anges i tabellen i arbetet med att åstadkomma rättelse, faktureras den överskjutande tiden som timavgift.